

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 257/04-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Lekárne Nimród, spol. s r. o., so sídlom Hlavné námestie 6, Tornaľa, zastúpenej advokátom JUDr. O. Š., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 296/03-109 z 31. marca 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Lekárne Nimród, spol. s r. o., Hlavné námestie 6, Tornaľa, **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2004 doručená sťažnosť Lekárne Nimród, spol. s r. o., so sídlom Hlavné námestie 6, Tornaľa (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. O. Š., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 296/03-109 z 31. marca 2004.

Porušenie svojich práv vidí sťažovateľka v nasledovnom skutkovom stave:

Sťažovateľka je prevádzkovateľkou neštátneho zdravotníckeho zariadenia a v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) poskytovala zdravotnú starostlivosť aj poistencom Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva (ďalej len „Perspektíva“), ktorá bola povinná v súlade so zákonom v lehote 30 dní odo dňa doručenia účtovného dokladu uhradiť náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydalo 1. júla 1999 rozhodnutie č. 3215/1999-A o zrušení povolenia na zriadenie Perspektívy. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999.

Krajský súd uznesením sp. zn. 7 K 70/01 vyhlásil konkurz na majetok Perspektívy.

Zákon o zdravotnom poistení upravuje aj postup nakladania s majetkom poisťovne, ktorá bola zrušená. Keďže Všeobecná zdravotná poisťovňa odmietla záväzky zrušenej poisťovne uhradiť, sťažovateľka sa obrátila na Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“), ktorý rozsudkom č. k. 16 C 712/01-92 z 5. augusta 2003 rozhodol tak, že návrh zamietol. Následne odvolací súd (krajský súd) rozsudkom č. k. 2 Co 296/03-109 z 31. marca 2004 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Krajský súd nebral do úvahy lehotu ustanovenú v § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení.

Sťažovateľka je toho názoru, že tým došlo k porušeniu jej základných práv zaručených v čl. 11 listiny, čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru.

Ustanovenie § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení je podľa názoru sťažovateľky diskriminačné, pretože zavádza nerovnosť vlastníckeho práva a narúša zásadu pokojného užívania majetku. Ďalej uviedla, že musí existovať vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý sa má realizovať. Spravidlivá rovnováha musí byť medzi požiadavkami všeobecného záujmu a požiadavkami na ochranu základných práv jednotlivca. Tvrdenie okresného súdu, že prechod záväzkov ešte nenastal, považuje sťažovateľka za nesprávne posúdenie veci po právnej stránke.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že:

„Zamietnutím návrhu na zaplatenie 6.562.028,90 Sk s príslušenstvom rozsudkom Krajského súdu Bratislava 2 Co 296/03-109 v dôsledku aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z.... došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na rovnosť garantovanú čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR, práva na podnikanie zakotveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a k prekročeniu podmienok vyvlastnenia, ktoré sú zakotvené v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň došlo aj k porušeniu ustanovenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je vyjadrením princípu právneho štátu.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 03. 2004, č. k. 2 Co 296/03-10 sa zrušuje.

Slovenská republika je povinná zaplatiť navrhovateľovi čiastku 300.000,- Sk... z titulu primeraného zadostučinenia.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na takéto nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd predbežne preskúmal sťažnosť sťažovateľky, ako aj rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ktorými mali byť porušené jej práva.

Oba všeobecné súdy zastávajú názor, že návrh sťažovateľky bolo potrebné odmietnuť ako predčasný, lebo pokiaľ nie je známa výška majetkového zostatku zrušenej poisťovne ani rozsah uspokojených záväzkov poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam, nie je možné konštatovať nemožnosť uspokojenia týchto záväzkov z majetku zrušenej poisťovne, a tým nie je daný ani prechod záväzkov na inú poisťovňu. V danej situácii nie je Všeobecná zdravotná poisťovňa nositeľom úhrady týchto záväzkov a na jej strane nie je pasívna vecná legitímácia v spore.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok okresného súdu alebo krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Bolo nepochybne v právomoci okresného súdu aj krajského súdu príslušné ustanovenie zákona vyložiť. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by výklad všeobecných súdov bol z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný. Je potrebné uviesť, že sťažovateľka v sťažnosti napáda len rozsudok krajského súdu, tomu však predchádzalo rozhodnutie okresného súdu.

Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení zákona o zdravotnom poistení. Ústavný súd nemôže v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy skúmať ústavnosť zákonov ani ich častí, ale musí vychádzať z prezumpcie ústavnosti zákonov Slovenskej republiky.

Sťažovateľka nepatrí k subjektom, ktoré sú aktívne legitimované na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou. Taxatívny výpočet týchto subjektov je uvedený v čl. 130 ods. 1 písm. a) až e) ústavy. Z uvedeného dôvodu neskúmal ústavný súd argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa údajnej protiústavnosti niektorých ustanovení zákona o zdravotnom poistení.

V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že sťažovateľka nepreukázala, že by túto požiadavku uviedla v konaní pred všeobecným súdom, ktorý je subjektom legitimovaným podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy, a mohla požiadať súd o preskúmanie súladu citovaného zákona s ústavou.

V súlade s doterajšou judikatúrou ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02).

Napadnutý rozsudok krajského súdu nie je zjavne svojvoľný ani neodôvodnený, súdy zistili skutkový stav a aplikovali naň relevantné ustanovenia platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení riadne vysvetlili.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov – napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 13/01.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004